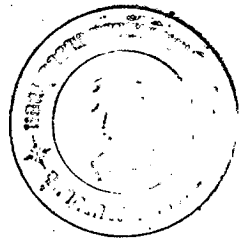

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

โดยที่การเกษตรเป็นรากฐานที่สำคัญของเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงได้วางเป้าหมายในการเร่งรัดพัฒนาการเกษตรเป็นอันดับแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้ง 3 ฉบับ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าการพัฒนาการเกษตรไม่เจริญรุดหน้าเท่าที่ควร แม้รัฐบาลจะเพิ่มผลผลิตได้ แต่ฐานะของผูผลิิตไม่ไ้สูงตามไปคย บางรายกลับทรุดหนักไปกว่าเดิมเสียอีก เนื่องจากเผชิญปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลิตผลตกต่ำ บางครั้งขาดทุน แม้จะมีกำไรบ้างก็มีจำนวนเล็กน้อยไม่สามารถเก็บออมได้ ในที่สุดต้องไปขี้มก้อให้เกิดการะมากขึ้น หากเกษตรกรรชำระคืนไม่ไ้หนี้สินก็จะสะสมมากขึ้นจนเป็นหนี้สินล้นพ้นตัว ภาวะเค็อครอนเช่นนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินงานนั่นเอง

จากการสำรวจแหล่งเงินทุนของเกษตรกร ปรากฏว่าร้อยละ 90 มาจากแหล่งเงินกู้ที่ไม่ใช่สถาบัน ไคแก ญาติมิตร เพื่อนบ้าน พอคาคคนกลาง เจ้าของที่ดิน ฯลฯ ที่เหลือร้อยละ 10 เป็นแหล่งเงินกูสถาบันซึ่งไคแก สถาบันการเงินและสถาบันเกษตรกร เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ

ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการพิจารณาให้สินเช็อการเกษตรของสถาบันการเงินต่าง ๆ ในประเทศและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ตลอดจนหาวิธีทางที่จะพัฒนางานสินเช็อการเกษตรให้ม่ีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เนื่องจากความต้องการเงินทุนของเกษตรกรทั้งประเทศมีมากกว่ากำลังของสถาบันการเงินซึ่งดำเนินงานอยู่ในขณะนี้ จะสนองตอบไ้ทั้งหมด ทำให้เกษตรกรผู้เค็อครอนหันไปพึ่งพา

เจ้าหน้าที่เอกชนแทนซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราโดยเฉลี่ยสูงกว่าดอกเบี้ยของสถาบันเท่าตัว
ดังนั้นวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะ

1. ศึกษาถึงสภาวะการทั่วไปในความต้องการสินเชื่อการเกษตร เช่น ความต้องการเงินกู้มากน้อยเพียงใด กู้ไปเพื่อใช้ในการใด
2. ศึกษาถึงบทบาทการช่วยเหลือของรัฐบาลในการให้สินเชื่อการเกษตรโดยสังเขป
3. ศึกษาถึงหลักเกณฑ์การปฏิบัติในการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงินซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน
4. ประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าทำได้สำเร็จหรือไม่ มีอุปสรรคและปัญหาใดบ้าง และมีโครงการพัฒนางานด้านนี้อย่างใด
5. สรุปและเสนอแนะข้อแก้ไขอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานตลอดจนริเริ่มความคิดใหม่ ๆ ในการส่งเสริมให้สถาบันการเงินอื่น ๆ เปิดบริการด้านนี้เพิ่มขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

ก่อนอื่นจะขออนุญาตคำว่า "สถาบันการเงิน" ซึ่งหมายความถึงสถาบันที่ให้ความสะดวกแก่การเคลื่อนไหวทางการเงิน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยใช้เงินตราได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และบริษัทการเงิน เป็นต้น

สำหรับสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อการเกษตรในปัจจุบันมีเพียงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์อีก 5 แห่งเท่านั้นที่ดำเนินงานด้านนี้มานานปี มีข้อมูลที่รวบรวมไว้พอประมาณ ส่วนสถาบันเกษตรกรอื่น ๆ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร หรือกลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรอื่น ๆ นั้น เป็นสถาบันที่ก่อตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ในการผลิตเป็นสำคัญ ซึ่งต้องพึ่งเงินทุนจากสถาบันการเงินดังกล่าวข้างต้นอีกชั้นหนึ่ง จึงไม่เข้าข่ายการศึกษาในเรื่องนี้

ดังนั้น ขอบเขตของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีดังนี้คือ

บทที่ 2 ว่าด้วยบทวิเคราะห์ทัศนคติ ความสำคัญของสินเชื่อการเกษตรต่อการพัฒนาประเทศ การจำแนกประเภทสินเชื่อ เพื่อให้ทราบถึงเค้าโครงเบื้องต้นของสินเชื่อการเกษตร

บทที่ 3 ว่าด้วยประวัติการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตรส่วนที่เกี่ยวกับสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และบทบาทการช่วยเหลือของหน่วยราชการและธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เป็นสังเขป

บทที่ 4 ว่าด้วยหลักการให้สินเชื่อการเกษตรโดยพิจารณาถึงลักษณะการดำเนินงานเกษตรกรในประเทศไทย ความต้องการของสถาบันการเงินและเกษตรกรผู้กู้ และลำดับขั้นของการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตร

บทที่ 5 ว่าด้วยการพิจารณาให้สินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์การดำเนินงานให้สินเชื่อการเกษตรแก่รายบุคคล และแก่อสถาบัน

บทที่ 6 ว่าด้วยการพิจารณาให้สินเชื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ทั้งที่ดำเนินงานโดยตรงและร่วมมือกับสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

บทที่ 7 เป็นการประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารทุกแห่งว่ามีผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ให้สินเชื่อการเกษตรได้มากน้อยเพียงใด

บทที่ 8 โครงการสินเชื่อการเกษตรในอนาคต กล่าวถึงปัญหาในการดำเนินงานของธนาคารและโครงการสินเชื่อการเกษตรของธนาคารแต่ละแห่งในอนาคต

บทที่ 9 เป็นบทสรุปและขอเสนอแนะบางประการ

ประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้ทำให้เห็นถึงการพิจารณาให้สินเชื่อการเกษตรของสถาบันการเงินต่าง ๆ บทบาทการช่วยเหลือของรัฐบาล รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินแต่ละแห่งเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเผยแพร่ความรู้เรื่องนี้อีกประการหนึ่งด้วย

วิธีการศึกษาและค้นคว้า

ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ขอมูลเกี่ยวกับกรณีให้สินเชื่อการเกษตรจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตรและบทบาทในการส่งเสริมการเกษตรของรัฐบาลได้จากกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมการปกครองตลอดจนคนควาและรวบรวมจากวารสารต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจและพาณิชย์ ประมวลข้อคิดเห็นของบุคคลากรชั้นต่าง ๆ จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องของบางราย รวมทั้งทำการสอบถามและสัมภาษณ์พนักงานประจำของธนาคารแต่ละแห่งดังกล่าวมาแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย